

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 89

Číslo: 44

1. listopadu

Cena: 7 Kč

VI. SVĚTOVÁ KONFERENCE PRO VÍRU A ŘÁD SE KONALA NA KRÉTĚ

Ve dnech 6.-14. října 2009 se konala v Pravoslavné akademii na Krétě (OAK) 6. světová konference pro Víru a řád. Myšlenka světové konference pro Víru a řád se zrodila na misijní konferenci v Edinburghu v roce 1910, kde filipínský biskup Charles Brent vystoupil s návrhem na svolání světové konference, jejímž cílem by bylo zkoumání prvků víry, ve kterých se církve shodují, příp. které je rozdělují. Hnutí pro Víru a řád se poprvé na světové konferenci shromáždilo v roce 1927 v Lausanne a již zde otevřeně proklamovalo za svůj hlavní cíl hledání viditelné jednoty. V roce 1948 to bylo právě hnutí pro Víru a řád, které spolu s hnutími pro praktické křesťanství (Život a dílo) a pro misi iniciovalo vznik Světové rady církví a zároveň se stalo jeho stálou pracovní komisí. Cíl komise pro Víru a řád od jejího vzniku až po dnešek je tentýž: „proklamovat jednotu církve Ježíše Krista a povolání církve za cílem viditelné jednoty ve víře a v eucharistickém společenství a nalézt její vyjádření v bohoslužbě a společném životě v Kristu tak, aby svět uvěřil...“

Příspěvky prvních dvou dnů jednání byly věnovány zejména smyslu komise pro Víru a řád a její identity, hodnocení úspěchů jejího dosavadního působení v rámci Světové rady církví a jejich výhledů do budoucnosti. Vedle konstantinopolského patriarchy Bartholomea I., jenž jako patron OAK uvítal plenární shromáždění

úvahou na téma "Jednota jako povolání, obrácení a misie", takřka všichni přednášející vyzdvihovali zejména význam "Společného prohlášení k tématu křtu, večeře Páně a ordinace" z Limy z roku 1982, které posunulo diskusi o jednotě tak významným způsobem dopředu, že se někdy hovoří o této události jako o "limském zázraku" či o "kairu" ekumenického hnutí. Příspěvky byly věnovány i současným krizovým jevům v ekumenickém hnutí a otázkám, o jakou podobu jednoty by měly církve usilovat a v jakém časovém horizontu.

Třetí, šestý a sedmý den byla jednání věnována dvěma důležitým eklesio-logickým dokumentům: "Povolání být jednou církví" a "Podstata a poslání církve". Za obzvláště významný lze považovat zejména druhý dokument, v němž se rýsuje zřetelná snaha nalézt společný jazyk mezicírkevního dialogu. Rozdělení je v řadě otázek dáno různými chápáním biblických a tradičních výrazů a jejich vzájemnou provázaností. Právě nalezení společného jazyka a přístupu, nebo jak se dnes stále častěji říká nové (ekumenické) hermeneutiky, by mělo pomoci tento problém vyřešit. Dokument je poměrně rozsáhlý (cca 40 stran) a stále se na něm pracuje. Řeší se v něm řada otázek velice blízkých našim Základům víry, jako například téma církve jako Božího lidu či jako obecnosti, ale i velice vzdálených, jako je otázka primátu či koncilarity. Dokument se dokonce snaží najít jakousi

Sbor kněze Ambrože v Hradci Králové, kde se konaly tradiční bohoslužby k výročí vzniku Československa

linii směřování k jednotě a načrtnout hrubou podobu jednoty. Aby mohl být dokument přístupný všem zúčastněným církvím, uvádí u mnohých otázek i opačná mínění a dochází tak k jakési "jednotě v diversitě" různých názorů. Práce na dokumentu by měla být s konečnou platností uzavřena v roce 2010 a církve (včetně naší) mají možnost do konce tohoto roku zasílat své případné komentáře.

Čtvrtý den konference byla otevřena otázka významu tradice a rané církve. Dnešní ekumenická situace má s ranou církví mnoho společných rysů, z nichž je třeba vyzdvihnout zejména velikou šíři názorů, mnohdy i zcela protichůdných, jež jsou zároveň spojeny s touhou po jednotě církve. Inspirace svědectvím rané církve je dalším

důležitým fundamentem mezicírkevního dialogu a měla velký vliv například na podobu limských dokumentů. Čtvrtý den byla zaměřena pozornost též na sociálně etické otázky. Konference se rozdělila na čtyři části, aby se mohla podrobně věnovat čtyřem vážným sociálně-etickým otázkám současnosti. Otázce tzv. výzkumu kmenových buněk, otázce homoseksuality, otázce globalizace a otázce proselytizmu. Protože v současnosti mezi církvemi nepanuje shoda v postojích k těmto společenským jevům, zvolili autoři studii pozoruhodnou metodologií, která staví dokumenty na tzv. případových studiích. Úvod každého dokumentu je uveden fiktivní diskusí několika postav, většinou badatelů v dané oblasti a duchovních

z různých církví. Dialog mezi jednotlivými postavami umožňuje snáze vplout do hloubky problému a vyvarovat se jednostranných řešení. Neméně významnou součástí konference bylo slavení společných bohoslužeb a pobožností, které posilovalo vědomí, že navzdory tomu, že církve si v některých otázkách dosud plně nerozumí, například v otázce večeře Páně, což se projevilo nemožností společného přijímání o nedělních bohoslužbách, je jisté, že v modlitbě, v kázání, ve zpěvu duchovních písní, byly zúčastněné církve nejen sjednocené, ale bylo i zjevné, že pluralita těchto bohoslužebných projevů může být vzájemně velice obohacující.

doc. ThDr. Jiří Vogel ThD.
delegát konference za ČCSH

Kéž jsi nám, Bože, milostiv

PODLE ŽALMU 67 ZDENĚK SVOBODA

*Kéž jsi nám, Bože, milostiv
a dáš nám požehnaní,
svou tvář k nám obrát' jako dřív,
at' můžem patřit na ni.*

*Kéž dobře pozná celý svět
tvou cestu a tvou spásu,
at' učí se ti rozumět
a chodit ve tvém jasu.*

*At' dnes tvé spravedlnosti
vzdá každý čest a chválu,
a pozná pak z tvé milosti,
že ty jsi Král všech králů.*

*A půjdeme-li nocí snad,
tu skrytí ve tvé dlani
se nemusíme zlého bát,
vždyť dáváš požehnaní.*

O HLEDÁNÍ HODNOT

Jsem panu doktoru A. Janákovi vděčný za jeho dopis, k jehož sepsání jej podnítil můj článek na téma potratů. Dr. Janák píše jasně a srozumitelně. Usiluje nejen o diskusi nad kontroverzními etickými problémy (jako jsou potraty, homosexualita, pohrdání manželstvím), zajímaví jej především hodnoty, které nám umožňují k těmto a dalším otázkám zaujmout čitelný postoj.

Vskutku není možné hledat odpovědi na palčivé otázky současnosti bez ukotvení v určitých hodnotách. Přirozený zákon je nám vodítkem pro budování hodnotového systému, byť argumentace přirozeným právem působí v nekatolické morální teologii poněkud neobvykle, až nepatřičně. Reformační církve totiž v etických principech vycházejí především z Božího zjevení - z odhalení Boží vůle,

teré se děje oslovením člověka, jeho setkáním s Božím Slovem, zapsaným v Bibli. Biblická zvěst však vedle etiky založené na zjeveném Božím slově (Desatero) překvapivě zná i morální postoje zastávané "přirozeně", bez odvolávky na Boží vůli (kniha Přísloví).

Přirozený zákon je přece zákonem od Boha vloženým do člověka, takže lidská bytost může ve svém svědomí rozeznat Boží vůli, poznat, co je správné a co špatné, aniž by svá rozhodnutí nutně musela mít podložená výroky Písma svatého. Nicméně člověk je hříšník a hřeší...

Z hříchu nás osvobozuje Pán Ježíš Kristus. Náš hřích je odpuštěn, usmířen jeho obětí. Důsledky hříchu ale nadále přetrvávají. Bůh nám vše odpustil, naše hříchy nepočítá. Nyní jsme ve stavu, kdy si Boží odpuštění

osvojujeme pokáním a vírou. Procházíme leckdy bolestným procesem očišťování, umírání starému sobeckému způsobu života, projasňování svědomí, upevňování vůle, uplatňování lásky.

Lidem bohužel není "od přirozenosti" vždycky zřejmé, jak se chovat, s čím souhlasit a co odmítnout. Potřebujeme Boží slovo, které nám to ozřejmí, Boží milost, která nás osvítí, abychom byli vnímavější a otevřenější vůči nárokům a výzvám, zasazeným do hloubi našeho srdce, o němž sv. Augustin prohlásil, že je neklidné, dokud nespočine v Bohu.

Ve svém článku o problematice potratů jsem se věcně pokusil vyjádřit Boží nárok na člověka, a to i na člověka nenarozeného, jenž "není pouze biologickou masou, nýbrž lidskou osobou

Dokončení na str. 3

Vědmy

Často poslouchám v pozdních večerních hodinách na radiu Proglas modlitbu růžence. Lidé tam zavolají, přednesou svůj úmysl a poté se s nimi moderátor i posluchači modlí desátek. Je to dobrá příležitost, jak někomu pomoci. Můžete se připojit k modlitbě (pokud nejste římskokatolického vyznání, tak třeba jen ve svých myšlenkách), a tím duchovně podpořit svého bližního. Zajímavé je také pozorovat, oč lidé nejčastěji prosí. V naprosté většině je to o pomoc v nemoci pro rodinné příslušníky. Někdy jsou to problémy vztahů, jindy modlitby za farnost či celou církev – vše jistě velmi bohublé.

Naproti tomu jsem několikrát z čisté zvědavosti sledoval pořad Volejte věštce, který vysílá televize Prima ve velmi časných ranních hodinách. Ve studiu sedí dáma magické vizáže, po ruce má karty, papír a tužku. Lidé jí zavolají, sdělí svůj problém, datum svého narození a ona jim prakticky okamžitě řekne, jak to všechno v jejich životě bude a co pro to mají dělat. Volajícím se samozřejmě každou minutou razantně zvedá účet za telefon.

V lepším případě by byl celý tento pořad podvod založený na psychologickém klamu a lidé by prostě "jenom" přišli o své, mnohdy těžce vydělané, peníze. V horším případě má věštkyně skutečně schopnost napojit se do "éteru" a tím spojuje nevědomé tazatele s nebezpečným světem okultismu. Před tím nás varuje již Starý zákon: „Neobracejte se k duchům zemřelých a nevyhledávejte vědmy a neposkvrňujte se jimi“ (Lv 19,31).

A tak nezbyvá než konstatovat: Buďme Bohu vděční, že nemusíme volat věštce, platit spoustu peněz a možná i upisovat svoji duši temným silám. Radujme se, že máme dar modlitby, a použijme ji i pro lidi tápající a hledající léky na své bolesti u podivných dam.

Aleš Toman

Z kazatelského plánu

22. neděle po svátcích svatodušních

Téma: Všech věrných svědků a mučedníků Páně

Stáří, nemoc, neštěstí mohou proměnit smrt v živelný přívál, smrt, katastrofu. To všude tam, kde chybí víře vzkrísený Kristus. Právě o něm říká apoštol: "Ó smrti, kde je tvoje vítězství?" Kristus zmrtyvýchvstalý a oslavený je Pánem živých i mrtvých. Je skalou bezpečného domu života. Je-li jeho služba naší službou, jeho utrpení naším utrpením, jeho smrt naší smrtí, pak je jeho vzkrísení naším vzkrísením. Jen Ježíš Kristus dává ve víře člověku jeho lidskou důstojnost, která nemizí ani tenkrát, když by se mohlo zdát, jak je člověk ubohý ve svém umírání i po něm. Proto si dnes připomínáme zástup svědků a mučedníků Páně, kteří následovali Krista životem milosrdné lásky a obětí. A tak při poutích na mnohý Slavín listopadový není patřičný toliko pohled na hřbitovni půdu ale i pohled vzhůru. Odtud pak do široka přítomných úkolů, aby také náš život měl budoucnost i tehdy, kdy dozná minulost a přítomnost.

Vstup: Zj 7,9-14 nebo Da 7,13-18

Tužby:

2. Aby dopřál nám všem už v této časnosti žít věčným životem svých dětí...
3. Aby Ježíš Kristus nám všem byl spolehlivou cestou, pravdou a životem...
4. A všem, kdo svým uvěřením v Ježíše Krista láskyplnou vírou přešli ze smrti do života, naše vděčná buď paměť.

Epištola: 1 J 3,1-3
Evangelium: Mt 10,38-39
K obětování: J 14,1-4
K požehnání: Ř 14,7-9

Modlitba:

Dal jsi nám, Bože svatý, vzpomínat na ty, kteří nejen byli, ale kteří i jsou, protože jsi je odměnil věčností. Prosíme tě, abychom i my - posílení a posvěcení dary tvého Ducha - se nebáli po vzoru tvých věrných svědků a mučedníků pro tvou pravdu statečně a odvážně žít ani statečně a odvážně umírat pro velkou naději v nebeskou slávu, kterou nám u tebe připravil tvůj jednorozený Syn a náš Pán Ježíš Kristus. Amen.

Vhodné písně: 116; 107 nebo 88; 181

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Naše církve náležejí k reformačním církvím, které mají za základ zbožnosti Písmo svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny. Proto postupně předložíme několik programů pro ty věřící, kteří se doma sami chtějí s Bibli. Věříme, že tato četba je bude inspirovat k zamýšlení a modlitbě.

(pokračování z minulého čísla)
 Starý zákon počítá s tím, že svou lásku k Bohu má člověk projevit láskou k druhému člověku: "Budeš milovat svého bližního jako sebe samého" a to nejen soukmenovce, ale i hosta, dokonce i nepřítele v nouzi, když má hlad a žízeň. Pojem "bližní" rozšířili proroci i na národy, vůči nimž měl Izrael misijní povinnost.

Lv 19,18,34; Dt 10,19;
 Ex 23,4-5; Př 25,21-22

Nový zákon

Nový zákon zvěstuje, že Bůh svoji lásku vtělil do Ježíše Nazaretského, kterého poslal mezi lidi – tak Bůh miloval svět. Ježíš zjevoval Boží lásku svými slovy, svým uzdravováním a dalšími mocnými činy, svým utrpením a svou obětí za hříšníky.

J 3,16; J 1,14; 14,9-11;
 16,27; Ř 5,8

Ježíš vykreslil Boží lásku k hříšnému člověku v podobě ztracené ovci, o ztraceném penízi a mamotratném synu.

L 15. kap.

Podle Pána Ježíše je největším příkazáním láska k Bohu a láska k člověku. Tuto lásku máme uplatňovat i vůči svým nepřátelům.

Mt 5,43-48; Mk 12,28-34;
 L 6,29-36

Před svým odchodem ze světa dává Pán Ježíš jako svůj odkaz učedníkům příkazání, aby se navzájem milovali.

J 13,31-35; 15,12-17

Vzájemná láska má být rozlišující známkou Kristovy církve, dítek Božích, které byly přeneseny ze smrti do života. Je to láska, která se projevuje činem, nejen slovem.

1 J 4,7-21; 3,14-15,18

Popis křesťanské lásky předkládá apoštol Pavel ve svém slavném hymnu o lásce. Na rozdíl od milostného citu "eros" má tato láska v Novém zákoně název "agapé".

1 K 13. kap.

Tato láska je dílem Božího ducha.

Ga 5,22; 2 Tm 1,7; Ř 5,5

Roztržky a sváry v církvi jsou známkou toho, že zde chybí Duch svatý, který vnáší do společenství lásku. Viz

případ rozkolu v korintském sboru.

1 K 1,10-13; 3,1-16

Za jednotu a vzájemnou lásku učedníků se před svou smrtí modlil Ježíš.

J 17,20-26

Přes všechny naše poklesky Kristus miluje nás – svou církev.

Ef 5,25-27

Láskyplný vztah Ježíše Krista a jeho církve je dokonce vyjádřen obrazem ženicha a nevěsty.

2 K 11,2; Zj 21,1-2,9-10

Kristus očekává, že jej jeho vyznavači budou mít rádi, že jej budou milovat zejména ti, kdo se rozhodli pro službu jeho evangelium. Viz tři Ježíšovy otázky Petrovi: „Šimone Jonášův, miluješ mne?“ Tyto otázky klade vzkrísený Kristus každému z nás. Pokud kněz nebo sborový pracovník nemá vřelý vztah ke Kristu, těžko může misijně působit – jeho práce je prázdná a rutinní – nevede k živé obci, nezapaluje jiskru víry.

J 21. kap.

Texty vybrala: Jiřina Kubíková

(pokračování příště)

Nad Písmem

NESHROMAŽDUJME PRO ŠKŮDCE

Mt 6,19-21

Těmi třemi verši z šesté kapitoly Matoušova evangelia začíná oddíl nazvaný "O zabezpečení života". Máme-li cokoli zabezpečit, musíme vynaložit úsilí. Přiložit ruku k dílu a také využít pomoci druhých, neboť na všechno zabezpečování nestačíme sami. A jde-li o zabezpečení života, pak je všechno mnohonásobně těžší.

Lidé měli odjakživa povědomí života po naší tělesné smrti. Náš veliký spisovatel Karel Čapek prý říkal svému nevěřícímu otci: „Ty se budeš divit, až budeš mrtvý, že jsi živý.“ Písmo a evangelium nás nenechává na pochybách, že tomu tak je. Křesťán žije v naději, že projde branou smrti do života. Podmínkou je způsob života, našeho časného života, který má být naplněn láskou. Jen láska k Bohu a bližnímu nám, slovy Písma, ukládá poklad v nebi.

Vlastně všechna povídání v Bibli o pokladu a pokladech nás vedou k jednomu: Je pošetilé skládat poklady na zemi. Je nemoudré myslet si, že nás může zachránit někdo jiný nebo něco jiného než Bůh. Je odvážně marnotratné se domnívat, že něco jiného než Kristus, Boží Syn, nás může zabezpečit tak, že bychom mohli mít podíl na věcech časných, ale i věčných. Všichni to dobře víme, že pozemské poklady nejsou trvanlivé. Stačí na ně obyčejní škůdci, když vynecháme zloděje, katastrofy, pohromy.

Ježíš řekl: „Kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.“ Pozemské poklady dokáží natolik ovládnout lidskou mysl, že se z ní v mnoha případech zcela vytlačí všechny nebeské, všechny Boží zájmy. V židovské době se stala láska k penězům hlavním zájmem lidí. Láska k penězům vytlačila Boha a náboženství z lidských srdcí. Ovšem není tomu jinak ani dnes mezi námi. Touha po bohatství působí stále

tak podmanivým a zotročujícím vlivem na život, že v člověku potlačuje ušlechtilost a převrací lidskost – až v člověku veškerou ušlechtilost a lidskost úplně zničí.

Služba majetku je ale službou satanu a služba satanu, jakkoli se to nezdá, je služba únavná, služba plná starostí, strachu a zmatku. Poklad, který lidé na zemi pracně shánějí a opatrují, často připravuje člověka o klid, o zdraví, způsobuje závist, připravuje o pokoj v duši. A přitom jde o poklad, který není věčný. Evangelium varuje. Nebeský poklad bychom měli získávat ve vlastním zájmu. Protože ze všeho, co vlastníme, je jen to nebeské bohatství skutečně věčné. Poklad uložený v nebi je nezničitelný. Žádná katastrofa na něj nemůže, protože o něj pečuje sám Bůh.

Kristus si nade všechno váží bohatého a slavného dědictví v Božím lidu. Nazývá učedníky svými klenoty, svým drahocenným a jedinečným pokladem. V knize proroka Izajáše čteme: „Způsobím, že člověk bude vzácnější než zlato.“ Patříme my k tak vzácným? Ptejme se sami sebe: Jsem to já, kdo je Bohu tak vzácný?

Pán Ježíš je zdroj vši lidské síly. Na svůj lid pohlíží jako na odměnu za všechno své utrpení, pokoru a lásku. Jsme to my, jsem to já, kdo je Kristu odměnou za to všechno? Kristus nám umožňuje, abychom s ním spolupracovali na velkém díle vykoupení a měli podíl na bohatství, které získal – pro nás získal. Bohu dlužíme jen tak něco. Bohu dlužíme své životy, svou povahu, své srdce. Naše srdce, naše křesťanské srdce, je poklad, který máme shromažďovat podle Kristova příkazu. Povaha člověka je výsledek celoživotního úsilí. Poklad v nebi shromažďujeme každým slovem a činem, každým úsilím o vytvoření ryzi

povahy v sobě i v těch, s kterými se v životě setkáváme a s kterými žijeme. Když se snažíme prospět jiným, prospíváme i sobě. Mysleme více na to, jak jednou obstojíme před Božím soudem. Nebude rozhodovat naše postavení, majetek ani vzdělání. U Boha rozhoduje náplň srdce. Kolikrát jsme řekli: promiň, kolikrát jsme odpustili, kolikrát jsme řekli: já se přece nezlobím, mám tě rád. Často si nechceme připustit, že bychom právě my něco Bohu dlužili. Nemysleme na poslední soud. Avšak jen ti, kdo nelpí na osobním majetku, na osobním prospěchu, mají zápis v knize života. Ježíš nás vyzývá k oběti našich srdcí.

Přemýšlejme o tom, čeho se vlastně pro Ježíše vzdáváme. Přemýšlejme o tom, zda se vůbec umíme pro Ježíše něčeho vzdát. Přemýšlejme o tom, co či kdo, má v našich srdcích nejpřednější místo. A prosme Pána o očistění svých srdcí. Amen.

Věra Řhová

**Svatý Bože,
 je tak těžké
 nemyslet na prospěch,
 nezabezpečovat se věcmi
 pro snadnější život
 v naší časnosti.
 Prosíme, zastav nás.
 Dej, ať dobře
 rozpoznáváme tu hranici,
 kdy naše shánění a touhy
 zatvrzují naše srdce.
 Děkujeme,
 že nás stavíš pod svou vůli,
 a prosíme: pomoz nám,
 abychom nemysleli
 jen na blaho tohoto světa,
 ale především
 na tvé království.
 Amen.**

KE DNI REFORMACE: MARTIN LUTHER 2

Dokončení z minulého čísla
Zpět k výzvě "An den Adel deutscher Nation" ("K německé šlechtě"). Co obsahoval tento Lutherův spis a jak významný byl ve své době?

Vydán byl v roce 1520 a byl výzvou k císaři, knížatům a šlechtě účinně pomáhat církvi proti papežovi. Papežství znemožňovalo jakoukoliv reformu, neboť (podle Luthera) staví duchovní moc nad světskou a tvrdí, že jedině papež je oprávněn neomylně vykládat Písmo svaté. Naproti tomu Luther míní, že každý křesťan je oprávněn posuzovat, co je ve víře správné či nesprávné, a požadoval, aby koncil nemusel být svoláván pouze papežem, ale i světskou mocí. Na takovémto, světskou mocí svolaném, koncilu by měla být omezena nákladná moc papežova; dále by měl být papež usměrněn žít v pokore jakožto skutečný následce Ježíšův. Taktéž by mělo být ukončeno finanční vykořisťování ve prospěch Říma jakož i kněžský celibát.

Některý z koncilů by se měl zabývat také "věcí Česka" (míněno Husem inspirovaným hnutím). Dále požadoval Luther také reformu školství. Také žebrotě by mělo být všude zabráněno a zavedena péče o chudé. V neposlední řadě požadoval Luther nezávislost německého císařství a zřízení církve na Římu nezávislé. Kritizoval však také světský luxus, smilstvo a lichvu, kterou považoval za veliké neštěstí německého národa, a končí svou výzvu přáním: „Dej nám všem, Bože, křesťanskou mysl a zvláště pak křesťanské šlechtě německého národa opravdovou duchovní odvahu dělat to nejlepší pro chudou církev.“
Tímto spisem plným mocných slov byl založen nový styl reformačních písemností. Dojem, jaký požadavky tohoto spisu vyvolaly u současníků, byl mohutný. Luther se stal přes noc hrdinou národa a od té doby byly očekávány jeho další písemnosti s velkým napětím.

Lutherovo působení v církevní praxi

Mnozí básníci a skladatelé cítili v Lutherově kritice také výzvu, aby se podíleli na Lutherem nově koncipované bohoslužbě. Tak vznikly umělecky hodnotné chorály, které však byly pro prostý lid v bohoslužbách příliš náročné. Lutherovi šlo především o to, aby zprostředkoval jednoduchému věřícímu nový – jeho – křesťanský myšlenkový svět. A tak začal sám sestavovat písně a byl v tomto velmi produktivní. Složil velký počet duchovních písní, které poukazují na jeho básnické nadání. Těmito písněmi se stal nejvýznamnějším skladatelem církevních písní období reformace. Tyto písně a žalmy jsou sice umělecky náročné, ale jejich duchovní výpověď je založena na slovu Bible a zákony metriky a verše, tónu a melodiky se opírají o lidové písně. Pokud chtěl Luther oslovit masu, musel použít forem lidu známých, blízkých a běžných.

Na prvním místě stojí písně vázané na církevní rok (Velikonoce, Vánoce – advent atd.).

Na druhém místě následují katechetické písně, určené ke zprostředkování víry (např. Desatero nabízí Luther dvakrát v písněm provedení). A za

třetí jsou zde žalmové písně, německé zpracování latinských textů.

Ve světské tvorbě jsou to německé a latinské říkanky.

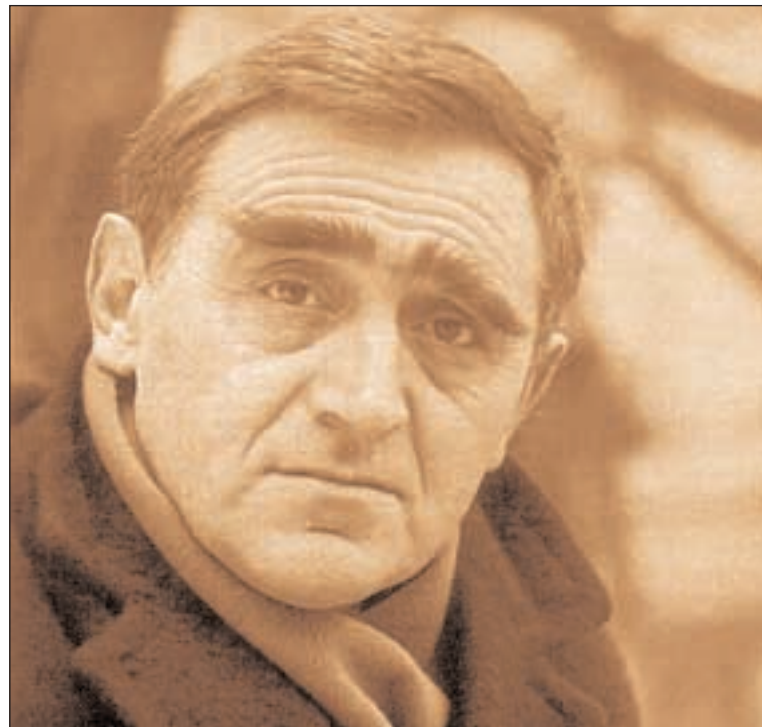
Další významné, teologicky-hermeneutické dílo Martina Luthera vyšlo roku 1530. Bylo odpovědí na kritiku (Hieronyma Emsera) jeho překladu Starého zákona. Kritik byl toho názoru, že Luther nesprávně převedl dílo do němčiny. V "dopise o tlumočení" vysvětluje Luther na mnoha příkladech důležité zásady pro převod cizojazyčného textu. Důležitá je co nejpřesnější reprodukce smyslu bez otročké vazby na jednotlivá slovíčka: princip, který Luther formuloval již dříve a trval na stanovisku "nikoliv překládat slovo po slovo a přitom mít zákonitost německého jazyka" (jak doporučovali mystici). Tak měly i starší německé překlady Bible – navazující na Vulgatu – spíše charakter interlineárního překladu (když se mezi řádky původního textu vepisuje doslovný překlad jednotlivých slovíček) než poněmčení; Lutherův překlad vycházel z originálních textů – hebrejského pro Starý zákon a řeckého pro Nový zákon. Lutherův překlad však nebyl jeho současníky uznáván. Dnes víme, že Lutherův překlad je dílem umělce, který i teoreticky znal, jak musí být dílo převáděno do jiné řeči, čímž se jeho dílo stalo slovesným uměleckým dílem. Než však mohl dosáhnout tuto úroveň výrazu, musel k tomu vytvořit vhodný základ – potřeboval jednotnou formu jazyka, která tehdy ještě nebyla k dispozici; každé knižectví mělo svou kancelář a každá kancelář svůj úřední jazyk, což bylo pro Luthera největší překážkou. Lidé z jednoho knižectví sotva rozuměli lidem z knižectví jiného (dokonce i dnes existují v hovorové řeči obtíže ve srozumitelnosti mezi severními a jižními Němci resp. Švýcary). A tak se Luther pustil do hledání společného jazykového výrazu. Za nevhodnější

uznal úřední jazyky tří největších a nejvlivnějších kanceláří – dráždanské, pražské a vídeňské. Takto vznikla z jeho rukou první forma německého spisovného jazyka, která ovšem byla napájena hovorovou řečí ("musí se koukat lidem na hubu"). Nelze nezmínit také lutherovské novotvary, které se používají dodnes a představují skutečné obohacení německého jazyka.

Je nutno konstatovat, že v předlutherovském období neměla v Německu nespokojenost s možnostmi rozvoje vědy, náboženství, politiky a společností takové možnosti rozvoje jako v Itálii, kde působením Danteho, Petrarce či Boccaccia vznikla rinascita, znovuzrození. A tak zůstal humanismus a ožívání antických duchovních věd omezeno na úzký kruh vzdělanců a renesanční básnictví zůstalo básnictvím učenců. Všechna pojednání i literatura byla psaná latinsky; polatinšťována byla dokonce vlastní jména (Miller – Mylius, Pickel – Celtis, Schwarzerd – Melanchton). To opožďovalo vývoj tehdejšího spisovného jazyka. Lutherovými překlady Bible, jeho polemickými spisy a církevními písněmi začíná spisovná němčina získávat rovnoprávnost s latinou. Tak se stává Lutherova církevní píseň novým dílem a zakladatelkou nového způsobu německého vyjadřování vůbec.

Již za Lutherova života vyšlo 18 původních vydání a 52 dotisků Starého i Nového zákona. Tento tehdejší neuvěřitelný úspěch lze vysvětlit jak látkou, tak i formou výrazu – Luther psal němčinou, které rozuměli všichni Němci – jak v Horním, tak i Dolním Německu. A tak je a zůstává Bible pro německého křesťana Knihou knih a ještě dnes naleznete v téměř každém severoněmeckém hotelu v nočním stolku Lutherovu Bibli.

Dr. Inge Stahlová, PhD.
Náboženská obec Bratislava

20 let od úmrtí Jana Skácela

Jan Skácel byl spolu se svým moravským krajanem a celoživotním přítelem O. Mikuláškem nejvýznamnějším básníkem z generace vstupující na literární scénu ve druhé polovině 50. let. Skácel osobitě navázal na halasovskou tradici analytické, hutné poezie, pro niž nebylo podstatné rozhojňovat imaginaci dalšími a dalšími metaforami, nýbrž tvořit báseň jako existenciální šifru. Po maturitě na gymnáziu v Brně (1941) pracoval krátce jako uvaděč v kině a pak byl totálně nasazen na práce v Rakousku. Po válce vystudoval Filosofickou fakultu Masarykovy univerzity a nastoupil jako kulturní referent do brněnské Rovnosti, kde zůstal do roku 1953. V letech 1954–63 pracoval jako redaktor literární redakce brněnského rozhlasu, od roku 1963 vytvářel jako šéfredaktor profil významné moravské kulturní revue Host do domu. Po zlikvidování tohoto časopisu nastupující normalizací byla Skácelovi na několik let znemožněna další publikační činnost.

Již ve své prvotině *Kolik příležitosti má růže* (1957) postavil základní rysy své poezie: mužný výraz, který trvá na zdůrazňování základních jistot, mýtus trvání a věčného návratu, přimknutí se k rodné krajině a jejímu řádu. Následovala kompozičně promyšlená sbírka *Co zbylo z anděla* (1960) a pak tři výrazné knihy poezie 60. let: *Hodina mezi psem a vlkem*, 1962, *Smutěnka*, 1965 a *Metličky*, 1968. Vynucené publikační mlčení mohl přerušit až roku 1981 sbírkou *Dávné proso*. Projevilo se zde Skácelovo tchnutí ke klasické veršové struktuře a k jistotám formovaným od dětství. Do sbírky *Naděje s bukovými křídly* (1983) zařadil soubor sta čtyřverší *Chyba broskví*, který v roce 1978 vyšel v nakladatelství Škvoreckých 68 Publishers. Zde stejně jako ve sbírkách *Odlévání do ztraceného vosku* (1984) a v posmrtně vydané sbírce *A znovu láska* (1991) Skácel precizoval a prohluboval své motivy - vztah k rodné Moravě, k tradici a k samotné poezii.

(red)

O HLEDÁNÍ HODNOT

Dokončení ze str. 1
s lidskými právy, z nichž základní je právo na život.“ Doloženo citací z Žalmu 71 a 139. Dále jsem uvedl, že nenarozené dítě již je lidskou osobou, a proto se i na ně vztahuje příkazání Desatera: "Nezabiješ!" Z toho jsem jednoznačně vyvodil, že pro křesťana je potrat (uměle ukončené těhotenství) eticky nepřijatelný. Výjimku představuje situace, kdy pokračující těhotenství vážně ohrožuje zdraví nebo dokonce život matky. V takovém případě má život matky přednost před životem jejího plodu. Takováto smutná volba je našťastí něčím výjimečným. Většina potratů je provedena z jiných důvodů, morálně neospravedlnitelných.

Dr. Janák napsal, že v mém článku jsou věci, které musí jako křesťan, lékař a člověk, který se pohyboval řadu let v oblasti sociálních služeb, odmítnout. Přemýšlím, jaké věci má vlastně na mysli? Potraty přece neschvaluji! Ani jsem si nevšiml, že bych se já nebo kdokoli jiný v příspěvcích do našeho církevního tisku dopouštěl propagace potratů. Propagovat přece mohou jedině to, co považují za dobré! A co je

na potratech dobrého? Myslím, že dr. Janákoví na mém článku vadilo to, že z jeho úhlu pohledu, který ve svém dopise podává velmi zaujatě až vášnivě, neodsuzují potraty dostatečně hlasitě a průrazně. Napsat, že potrat je zločin a barbarství, je snadné. Těžší už je říct do očí ženě, jež prodělala potrat, že je zločincem a barbarkou! Bojím se, že spolu s hříchem lehce odsoudí

me i hříšníka... Ano, potrat je hrozný hřích. Ale těm, co se s hříchem zapletli, anebo cítí pokušení zaplést se do hříšných sítí, máme jako křesťané nabízet pomoc a naději. Naším posláním je sloužit u vědomí, že my sami nejsme než Bohem ospravedlnění hříšníci. Což neznamená, že budeme tváří v tvář hříchu mlčet, případně "politicky korektně" nenazveme hřích jeho pravým jménem. Má-li však pravda skutečně osvobodit, musí se podat a sdílet s láskou. Nemůžeme ji

našemu bližnímu omlátit o hlavu s pocitem, že jsme tím učinili pravdě zadost. Nebude-li naše biblicky oprávněné upozorňování na hříchy a nešvary ve společnosti doprovázené snahou podat ruku nejen k pomoci, ale i k usmíření, pak všechno to zatracování potratů a homosexuálních svazků vyzní stejně naprázdno, jako když zlatem oděný prelát ze svého trůnu káže na evangelium: „Jdi, prodej všecko, co máš, rozdej chudým...“

Lukáš Jan Bujna

NAŠE RECENZE

Doprovázet na duchovní cestě...

Barry, W.A. - Connolly, W.J. *Praxe duchovního doprovázení, Kostelní Vydří 2009, Karmelitánské nakladatelství, edice Orientace, 223 s.*

Rád bych čtenářům Českého zápasu a všem, kdo hledají prohloubení duchovního života i společenství církve, představil knihu "Praxe duchovního doprovázení" autorů Williama A. Barryho a Williama J. Connollyho. Oba jsou členy jezuitského řádu a působí v Centru pro duchovní růst v Cambridge (stát Massachusetts). Kniha poprvé vyšla v Americe v roce

1982 a představuje tedy již ve svém oboru osvědčenou klasiku. Byla přeložena do různých jazyků. Český překlad (Tomáš Chudý) vydalo letos v létě v edici Orientace Karmelitánské nakladatelství v Kostelním Vydří.

Pojednávání téma je rozděleno na tři části. Pokusím se je stručně představit. V první části knihy, nazvané "Uvedení do duchovního doprovázení", najdeme výklad a vymezení pojmu "duchovní doprovázení". V této souvislosti také autoři pojednávají o duchovní zkušenosti a jejím centrálním významu pro duchovní život vůbec. Výrazem "duchovní doprovázení"

označujeme rozhovor s bratrem či sestrou o jeho-její osobní zkušenosti s Bohem, o jeho-její duchovní cestě. Při duchovním doprovázení se rozvíjí složitá a jemná dynamika vztahů: Bůh - doprovázený - doprovázející a také dynamika duchovní cesty. V dnešní době se stále více ukazuje oprávněná potřeba zakoušet - a to i v duchovním životě. Mnozí znají a citují výrok K. Rahnera: „Křesťan budoucnosti bude buď mystikem (= tím, kdo něco zakusil) nebo nebude vůbec.“ Duchovní zkušenost představuje základ veškeré zkušenosti. Při doprovázení však jde

Dokončení na str. 4

ZPRÁVY

Výstava v Holešovicích

Srdečně vás zveme na výstavu "Prof. T. G. Masaryk a první republika", kterou náboženská obec v Praze 7 - Holešovicích pořádá ve spolupráci se sdružením mladých křesťanů YMCA. Výstava se koná v Husově sboru, Farského 3, Praha 7 od 23. října do

1. ledna 2010 a je otevřena každý den od 10 do 17 h.

(no)

Zajímavý pořad v televizi

Česká televize vysílá 1. listopadu od 17.40 h na programu ČT2 dokument "Památka zemřelých v kontextu dnešní doby", který připravili J. Nerušil a M. Růžička. Věnuje se tématu Dušičky, protože památka na zemřelé je

v naší zemi jedním z nejvíce uctívaných svátků bez ohledu na církevní příslušnost. Autoři hledají odpovědi na otázky, odkud se v nás bere toto povědomí sounáležitosti s předky a jak to zapadá do kontextu doby, kdy stále přibývá pohřbů bez obřadu. Zabývají se i myšlenkou, zda je znovu možné naplnit tento svátek křesťanským pohledem na smrt a vzkříšení.

(red)

NAŠE RECENZE

Dokončení ze str. 3
navíc o sdílení této hluboké zkušenosti. Což je velmi citlivé téma. Pokud se však podaří, vede ještě k další zkušenosti, zkušenosti církve jako "místa", kde mohou sdílet své niterné hledání a prožívání. Všichni tušíme, jak je to zvlášť dnes důležité a aktuální.

Nám v Církvi československé husitské by téma duchovní (náboženské) zkušenosti mělo být blízké, neboť patří od samého počátku k naší teologické tradici, byť původně v poněkud jiném významu, než jak se používá dnes. Každopádně však na něj dnes můžeme navazovat.

Druhá část knihy, nadepsaná "Pěstování vztahu mezi doprovázeným a Pánem", staví do středu vztah Bůh-konkrétní člověk a lidské prožívání tohoto vztahu příp. zákonitosti mezilidských vztahů a zkušeností, jak se promítají do vztahu Bůh-člověk. Jednu kapitolu autoři věnují kontemplaci a pěstování kontemplativního postoje. Stávat se kontemplativním znamená učit se soustředěné pozornosti vůči Bohu, Božímu mluvení v Písmu či v životě a přírodě. K tomu patří jednak schopnost vnímat Pána a jeho dílo, ale taky hovořit o svém vnímání. V této části můžeme najít velmi výstižný úvod do zajímavé četby Písma. Roz-

jímat znamená číst Písmo tak, aby v něm více poznával Pána. V další kapitole můžeme číst o významu otevřenosti v komunikaci s Pánem, o sdílení klíčových pocitů s Pánem. Následující kapitola se věnuje významu odporu pro růst vztahu. To znamená, jak jsou pro náš vztah s Pánem důležité situace, kdy se skutečnost střetává s naší představou, kdy Bůh je "tak jiný". Poslední kapitola této části se pokouší hledat kritéria pro hodnocení duchovní zkušenosti.

Třetí část, zvaná "Aspekty vztahu mezi doprovázejícím a doprovázeným", už svým názvem napovídá, co tvoří její těžiště. Zabývá se otázkou, kdo může být doprovázejícím a jaké má mít předpoklady. Charakterizuje vztah a komunikaci mezi provázeným a provázejícím. Nastihuje jeho možnosti i úskalí, zejména z psychologie známý přenos. Poslední kapitola této části pojednává o supervizi doprovázejících.

Knihy vychází z dlouholeté zkušenosti autorů z oblasti spirituální teologie, pastorační a psychologie. Navazuje a rozvíjí praxi ignaciánských duchovních cvičení, duchovního vedení a rozhovorů. Pojednávána témata jsou přiblížena konkrétními ukázkami rozhovorů a situací.

Závěrem: Čtivá, informativní a praktická publikace, která by určitě neměla chybět v knihovněch duchovních, ale také všech, kdo se zajímají o současnou duchovní a teologickou literaturu. Vřele ji doporučuji. V době, kdy hovoříme o návratu ke kořenům a současně o potřebě rozvíjet duchovní službu tak, aby odpovídala situaci postmoderního člověka s jeho zaměřením na prožitky a zkušenosti, by se tato publikace mohla stát i základem pro rozhovory ve společenství duchovních, v náboženských obcích a kdekoli jinde v církvi. Jistě může některé inspirovat k tomu, že se sami pokouší vyhledávat službu doprovázení, nebo také k tomu, že se odváží být druhým společníky na jejich duchovní cestě a v jejich hledání.

Petr Šandera

Koncerty u sv. Mikuláše

* 2. 11. - 20 h

Bach, Vivaldi, Mozart
Consortium Pragense Orchestra,
Y. Škvárová - alt,
M. Laštovka - trubka

* 3. 11. - 17 h

Bach, Händel, Dvořák
Y. Škvárová - mezzosoprán,
Jan Kalfus - varhany

* 4. 11. - 17 h

Bach, Händel, Vivaldi
M. Lopuchovský - flétna,
Josef Popelka - varhany

* 5. 11. - 17 h

Bach, Bizet, Dvořák
Otomar Kvěch - varhany,
Pavel Červinka - baryton

* 6. 11. - 17 h

Bach, Händel, Rossini
K. Valoušková - soprán,
O. Musilová - mezzosoprán,
Z. Němečková - varhany

* 6. 11. - 20 h

Händel, Bach, Vivaldi, Mozart
Vivaldi orchestra Praga,
V. Návrat - barokní housle

* 7. 11. - 17 h

Bach, Dvořák, Händel
Jiřina Pokorná - varhany,
Pavel Hůla - housle

* 7. 11. - 20 h

Händel, Bach, Vivaldi, Mozart
Vivaldi orchestra Praga,
V. Návrat - barokní housle

* 8. 11. - 17 h

Mozart, Händel, Franck
PRAGUE MOZART TRIO,
Y. Škvárová - mezzosoprán

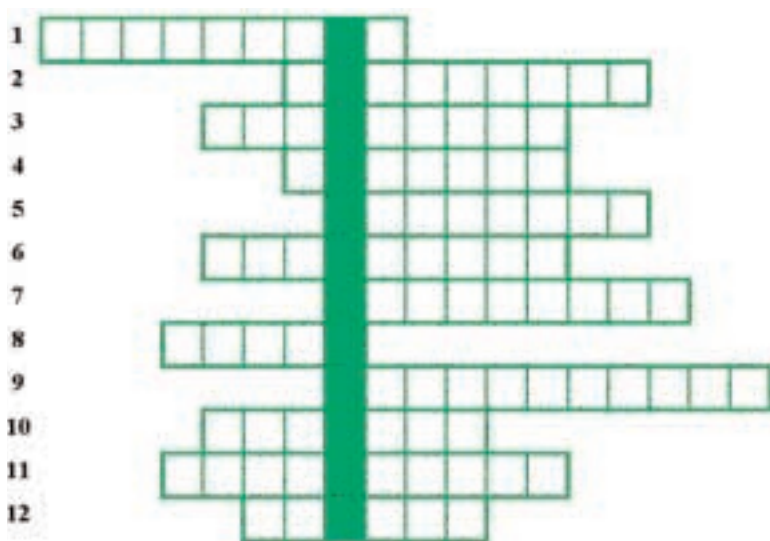
* 8. 11. - 20 h

Bach, Orff, Charpentier
Prague Brass Ensemble,
Jan Kalfus - varhany

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

VÝZNAMNÉ DNY

Na přelomu října a listopadu jich je hned několik. 28. října slavíme (1) samostatné Československé (2). Velkou měrou se o vznik našeho novodobého státu zasloužil jeho první (3), Tomáš Garrigue (4). 31. října, tedy (5) den v měsíci, slavíme den světové (6). Svátek (7) a svědků Páně připadá na (8) listopadový den a hned ten (9) si připomínáme (10) zesnulých. (11) na naše blízké, kteří již (12) k Pánu.

(Řešení z minulého čísla: apoštolové, nasycení, tisíce, Ježíš, chléb, ryby, lid)

Jana Krajčírřiková

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčírřiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: cesky.zapas@ccsh.cz

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9

KALENDARIUM – LISTOPAD

1. 11. 1714 - V Čechách byl zřízen zemský výbor - byl to výkonný orgán stavovského sněmu a byl tvořen osmi členy. Z každého stavu v něm byli 2 zástupci, jeho práci řídil nejvyšší purkrabí, který byl direktorem této komise, právě tak jako byl i předsedou sněmu. Na Moravě výbor existoval již od roku 1686.

1. 11. 1974 - Zemřel v Praze František Muzika (* 26. 6. 1900 v Praze) - malíř a scénograf, který studoval v ateliéru J. Štursy na pražské Akademii výtvarných umění v letech 1918-24, v roce 1921 se stal členem Devětsilu a roku 1926 byl přijat do Spolku výtvarných umělců Mánes. Po 2. světové válce (1945) byl jmenován profesorem krásného písma na Uměleckopřemyslové škole (později Vysoké škole uměleckopřemyslové); s jeho pedagogickou činností souvisí vydání dvoudílné publikace *Krásné písmo* (1958). Jeho tvorba, podmíněná vynikající malířskou technikou, byla vždy racionální, kompozice vzájemně neslučitelných reálných prvků klasická, takže jeho obrazy se přibližují oblasti fantastického umění (například *Requiem*, 1943-44). Byl rovněž jednou z předních osobností především meziválečné scénografie (v letech 1927-47 navrhl více než 100 scénických úprav) a také knižní grafiky - pracoval především pro nakladatelství O. Štorcha-Mariena.

3. 11. 1414 - Mistr Jan Hus dorazil do Kostnice, kde o dva dny později zahájil papež Jan XXIII. jednání koncilu.

3. 11. 1784 - Narodil se v Praze Antonín Mánes (+ 23. 7. 1843 v Praze) - malíř a kreslíř období romantismu. Realistický tón v jeho tvorbě podnítila láska k holandskému malířství 17. století (*Pohled na Pražský hrad z východní strany*, 1821; *Krajina s oráčem*, kolem 1825; *Hrad Okoř*, 1827; *Krajina s Křivoklátem a Kokořínem v bouři*, 1834; *Kokořín v bouři*, 1839). Právě touto svou orientací položil základy české realistické krajinomalby, nsvázané akademickým rukopisem. Jeho přínosem byla i živá barevnost a po nizozemském vzoru i snaha po vystižení atmosféry. Vedle řady žáků, vychovaných na Akademii, měl velký vliv především na dílo svých vlastních potomků, synů Josefa, Quida a dcery Amálie.

3.-5. 11. 1989 - Polští a českoslovenští disidenti zorganizovali ve Vratislavi konferenci o střední Evropě, kam přijelo na 5 tisíc lidí z Československa, když další stovky byly zadrženy na hranicích.

4. 11. 1619 - Korunovace Fridricha Falckého v katedrále sv. Víta administrátorem Jiřím Dikastem a seniorem Jednoty bratrské Janem Cyrillusem z Třebíče. Za tři dny byla korunována i jeho choť Alžběta Stuartovna.

4. 11. 1909 - Narodil se v Náchodě Oldřich Hlavsa (+ 27. 12. 1995 v Praze) - knižní grafik, typograf a publicista, kterému patří přední místo v české časopišce, a hlavně knižní typografii, za niž získal řadu ocenění doma i v zahraničí (Nejkrásnější kniha v letech 1965, 1967-70, 1981; první cena v Bologni, 1984). Především se však zasloužil o objev nových vztahů sazby obrazové části do textu, nově se pokoušel utvářet také celkovou podobu knihy. Mezi jeho významné teoretické práce patří *Typografická písma latinková* (1958) a *Typografie I-III* (1976, 1981).

4. 11. 1989 - Z Československa odjížděli další východoněmečtí uprchlíci zvláště vlaky do SRN (uzavřena dohoda mezi vládami ČSSR, NDR a SRN).

6. 11. 1884 - Narodil se v Písku Richard Weiner (+ 3. 1. 1937 v Praze) - básník, prozaik a publicista, který působil jako dopisovatel Lidových novin v Paříži a přispíval odtud fejetony, causeriemi, recenzemi francouzské literatury a výtvarného umění stejně jako analýzami politické situace. Důvěrná znalost francouzského uměleckého klimatu výrazně ovlivnila i jeho tvorbu, kde se křížovaly proudy vycházející z expresionismu L. Klímy, J. Demla i F. Kafky a z filosofického díla Kierkegaarda a Nietzscheho. Do literatury vstoupil jako autor "čapkovské generace" sbírkami *Pták* (1913) a *Usměvavé odříkání* (1916), které se ještě programově hlásí k životnímu kladu a vitalismu. Ale již ve třetí sbírce *Rozcestí* (1918) a v prozaickém debutu *Netečný divák* (1917) se jeho přístup problematizuje a do jeho vidění se dostává vědomí nestability a úzkostné vnímání šalebnosti dosavadních jistot. Literárními postupy jako proud vědomí, prolínání vědomí a nevědomí, asociativním řazením atd. se přibližuje k autorům jako James Joyce a Marcel Proust. Též povídky *Škleb* (1919) jsou obrazem křečícího člověka rozštěpeného mezi rozum a smysly, jehož jediným východiskem je chladný odstup od světa. Jeho umění nemělo v Čechách nikdy příliš mnoho čtenářů. Přesto však je jeho vliv na moderní českou poezii mimořádný: sahá od J. Orteny a V. Holana přes J. Koláře k I. Blatnému.

6. 11. 1894 - Narodil se v Praze Josef Ludvík Fischer (+ 17. 2. 1973 v Olomouci) - filosof a sociolog, v letech 1946-49 první rektor Palackého univerzity v Olomouci. Ve 30. letech formuloval základy své skladebné filosofie, která v mnohém předjímala pozdější západoevropský strukturalismus. Svým učením, založeným na pojmech funkce, struktura, celek, část, řád a hierarchie, se snažil vysvětlit svět v jeho strukturálně kvalitativní rozrůzněnosti s odlišnými způsoby existence. Skladebnou filosofii aplikoval hlavně na sociologii. Společnost definuje jako skladbu funkcí sociálního dosahu: nejnižší funkce směřují k zachování daného stavu společnosti, nejvyšší pak k jejímu rozvoji. K významným dílům patří *Základy poznání* (1931), *Zrcadlo doby* (1932), *Krise demokracie* (1933), *Řád kapitalistický a skladebný* (1935), *Filosofické studie* (1968).

7. 11. 1929 - Československá měna přešla ke zlaté měně - zlatý obsah Kč byl určen 44,58 mg ryzího zlata.

7. 11. 1989 - Zemřel v Brně Jan Skácel (* 7. 2. 1922 ve Vnorovech u Strážnice) - básník, prozaik a publicista - viz i str. 3.

(red)